

ОЙКОНИМІЯ САМБІРЩИНИ: ТРАНСОНИМІЗАЦІЯ

У статті здійснено аналіз ойконімів Самбірщини, номінованих за принципом відображення в їхніх назвах зв'язку з назвами інших географічних об'єктів; з'ясовано, що на досліджуваних теренах активно побутують поселення, назви яких утворено від однойменних гідрооб'єктів, мікротопонімів, ойконімів.

Ключові слова: Бойківщина, Самбірщина, ойконім, принцип номінації, трансономізація, онімізація, гідронім, мікротопонім.

Вера Котович. ОЙКОНИМИЯ САМБОРЩИНЫ: ТРАНСОНИМИЗАЦИЯ

В статье осуществлен анализ ойконимов Самборщины, номинированных по принципу отражения в их названиях связи с названиями других географических объектов; установлено, что на исследуемых территориях активно бытуют поселения, названия которых образованы от одноименных гидрообъектов, микротопонимов, ойконимов.

Ключевые слова: Бойковщина, Самборщина, ойконим, принцип номинации, трансономизация, онимизация, гидроним, микротопоним.

Vira Kotovych. OYKONIMIYA SAMBIRSHYNY: TRANSONIMIZATSIYA

The article analyzes oykonimiv Sambirshyny nominated by the principle reflected in their names due to the names of other geographic features, it was found that the investigated territory actively portrayed check names derived from homologous hidroobyektiv, microtoponyms, oykonimiv.

Key words: Boykivshua, Sambirshyna, oykonim principle of nomination, transoimizatsiya, onimizatsiya, gidronim, mikrotoponim.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Оніми – органічна частина кожної мови. У власних назвах безпосередньо або опосередковано, яскраво або заувальовано відбиваються всі сторони життя людини: історія, культура, релігія, виробнича та професійна діяльність, суспільне становище, психологія, особливості навколишнього середовища тощо. Онімна номінація є вторинною, оскільки іменовані об'єкти уже мають свої загальні назви. Назви поселень (ойконіми) людина, як правило, номінувала за чотирма принципами: антропологічним, який визначає відношення поселення до людини; просторовим, який окреслює поселення стосовно інших географічних об'єктів на певній території; внутрішнім, що визначає притаманні поселенню риси як його властивість; ідеологічним, завдяки якому населеному пункту приписуються певні філософські, політичні, правові, моральні, релігійні чи мистецькі цінності, що характеризують ідеологію відповідного суспільства [8, с. 193-194]. Антропологічний принцип здавна був найпоширенішим, а сьогодні є найцікавішим для дослідників, бо дає змогу простежити, як у назві поселення відбито іменування окремої особи (почасти власника, засновника) або ж групи людей (жителів того поселення). Аналіз таких ойконімів нерідко повертає до життя поодинокі, а то й цілі пласти давно забутих власних особових імен різної структури – і прадавні імена-композити, і відкомпозитні утворення, і відапелятивні деривати.

Увагу ономастів привертає і просторовий принцип, тобто принцип номінації поселення через відображення в його назві зв'язку з назвами інших сусідніх (дуже рідко – віддалених) географічних об'єктів [1, с. 30]. Власне, такі поселення, засновані в різні історичні періоди на землях сучасного Самбірського району Львівської області, і стали об'єктом нашої розвідки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Південна смуга Самбірщини – прадавні Бойківські землі. Однак, розглядаючи ойконіми сучасного Самбірського району, не обмежуємося лише поселеннями Самбірсько-Дністровської височини та Верхньодністровських Бескидів, а здійснюємо аналіз

усіх населених пунктів, що локалізуються у межах теперішнього району – як бойківських, так і лемківських теренів. У попередніх публікаціях ми порівняли лінгвістичний та красназничий аспект при з'ясуванні походження ойконіма *Самбір* [4]; розглянули фонетичні та морфемно-словотвірні зміни, закріплені в назвах сучасних поселень *Баранівці, Бірчиці, Кульчиці* [5]; здійснили семантико-словотвірний аналіз усіх відродинних та відлокально-етнічних ойконімів регіону [6]. Окремі словникові статті з потенційного довідника “Походження назв населених пунктів Самбірщини (наукові версії)” були оприлюднені під час роботи Міжнародної наукової конференції «Слов'янська та балканська ономастика» (Болгарія), аналіз посесивних та відпатронімних ойконімів району здійснено у статтях, поданих до наукових збірників Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка та Хмельницького національного університету. У пропонованій роботі аналізуємо 23 ойконіми Самбірського району, утворених шляхом трансонімізації.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Просторовий принцип номінації реалізується через лексико-семантичний спосіб творення власних назв. Однак, якщо за творення, скажімо, мікротопонімів можемо говорити і про онімізацію, і про трансонімізацію, то за творення ойконімів, вважаємо, йдеться тільки про трансонімізацію. Трансонімізація – це перехід оніма одного розряду в інший, напр.: м. *Панама* > держ. *Панама*, р. *Стрий* > м. *Стрий*, р. *Товмач* > м. *Товмач* і ін. [2, с. 182]. Творення ойконімів шляхом трансонімізації – це перенесення назв примітних на певній території об'єктів на виниклі тут або поруч з ними поселення без будь-яких структурних змін у цих назвах. Йдеться передусім про населені пункти, номіновані за назвою річки, потоку, іншого гідрооб'єкта, біля якого засновувалися. На Самбірщині відгідронімними вважаємо ойконіми *Бережниця, Вільшаник, Красниця, Лопушна, Лукавиця, Сприня, Черхава*.

Перша відома нам писемна згадка про *Бережницю* припадає на 1515 р. – *Brzesnycza* [ZDž. XVIII/I, 140]. У назві поселення відображено назву річки *Бережниця* [СГУ, 40], біля якої населений пункт було засновано. І хоча з-поміж трьох *Бережниць* (притоки *Дністра, Черемошу, Чорного Черемошу*) жодна не тече через село *Бережницю* Самбірського району, В. Макарський наводить відомості про річку *Бережницю (Brzesnycza)* на теренах Самбірщини, засвідчені в давніх документах ще 1392 р. [Мак., 35]. У свою чергу гідронім мотивовано прикметником *бережний* ‘береговий’. У XVIII ст. село було поділене на два: 1785-1788 рр. – *Bereźnica Królewska, Bereźnica Szlachecka* [ЙМ, 25]; 1907 р. – *Bereźnica Rustykalna* [Ског., 568]; *Bereźnica Szlachecka* [Ског., 570]; 1947 р. – *Бережниця Рустикальна* [АТП, 881], *Бережниця Друга* [АТП, 148], *Бережниця Шляхоцька* [АТП, 881], *Бережниця Перша* [АТП, 148]. Одне з них належало до королівщини, тобто до сіл, королівської (державної) власності. Пізніше воно перейшло у власність селян і стало називатися *Бережницею Рустикальною* (від латинського *rustikus* ‘селянин’) за приналежністю до так званих рустикальних сіл, а далі *Бережницею Другою* за місцем розташування відносно течії ріки. Інше село стало називатися *Бережницею Шляхетською* за приналежністю до шляхти, а згодом – *Бережницею Першою*.

В ойконімі *Вільшаник* (1457 р. – *Olschanyk* [AGZ XIX, 2786]) відображено назву потоку *Вільшаник* [СГУ, 110], на березі якого село було засноване, і що, в свою чергу, є результатом онімізації географічного апелятива *вільшаник* ‘вільховий ліс’ зі значенням ‘потік, що тече через вільховий ліс’ [ГВД, 18].

Біля потоку *Красниця* [СГУ, 281] засновано однойменний населений пункт *Красниця* (1521 р. – *Crasznica* [ZDM II, 342]), що й отримав від гідроніма свою назву. Сам гідронім мотивовано прикметником *красний* в одному зі значень ‘дуже гарний’ [ГГ, 104] або ‘червоний’ (за кольором ґрунту) [Онишк. I, 385].

На 1505 р. припадає перша відома нам писемна згадка про *Лопушну (Lopuschna* [AGZ XVIII, 3465]). Зважаючи на те, що через поселення протікає однойменний потік, вважаємо, що в ойконімі відображено гідронім *Лопушна* [СГУ, 326], мотивований прикметником **лопушна(-ий)*, пор. *лопушник* ‘лопух’ [Грінч. II, 378], рос. *лопушный* ‘лопуховий’ [ЭСРЯ I, 469], *лопуховий* ‘прикметник до лопух’ [СУМ IV, 547]. Отже, якщо ойконім *Лопушна* утворено шляхом

трансонімізації, то зафіксовані в Україні гідроніми та ороніми *Лопушна* – шляхом онімізації однойменних апелятивів.

Назва потоку *Лукавиця* [СГУ, 330] послужила мотивом для номінації поселення *Лукавиця* (1515 р. – *Lukawicza* [ZDŻ. XVIII/I, 140]). Гідронім *Лукавиця* мотивовано апелятивом *лука* ‘крутий згин ріки, що утворює мис’ [Грінч. II, 380], *луковина* ‘згин, дугоподібний вигин’ [Грінч. II, 381], *лукавець* ‘кривий, із вигинами потік’ [Шульг., 163-164]; *лукавиця* ‘кривий, з вигинами об’єкт’ [ТГГ, 307].

В ойконімі *Сприня* (1565 р. – *Sprynya* [ЖУР I, 251]) відображено назву потоку *Сприня* [СГУ, 523]. С. Вербич припускає, що гідронім *Сприня* може бути фонетично вторинною формою до первинного **Спирня* / **Спирна* (метатеза *ip > pi*), а реконструйований апелятив **сьрѣрн’а* через посередництво праслов’янської мови вчений співвідносить з поняттям ‘річка, яка пробивала собі русло’ [ГВД, 74].

Гідронім *Черхава* [СГУ, 607] відбитий в ойконімі *Черхава* (1414 р. – *in Czerchawi* [MRPS IV, 501]; 1447 р. – *Czerchawa* [AGZ XIII, 3398]). У назві річки *Черхава* С. Верич небезпідставно бачить дослов’янський гідронім зі значенням ‘чорна (річка)’ (за О. Трубачовим), або ж ‘*черхате*, нерівне, горбкувате дно річки’ [ГВД, 87].

Отже, сім ойконімів сучасної Самбірщини виникло в результаті гідронімної трансонімізації.

Значно більшою є група ойконімів, утворена в результаті перенесення на них назв мікрооб’єктів. Така номінація здійснювалася за схемою: апелятив – мікротопонім – ойконім.

Від апелятива *береги* < *берег* ‘край землі, що межує з поверхнею річки, озера, моря і т. ін.’ [СУМ I, 158] утворено мікротопонім *Береги*, що згодом став назвою поселення *Береги* (1490 р. – *Brzegy* [AGZ XVIII, 1935]).

Ойконім *Озимина* (1395 р. – *in Ozytyni* [ZDM IV, 1122]; 1406 р. – *Ozymina* [ZDM IV, 1190]) утворено від мікротопоніма *Озимина*, що отримав свою назву від апелятива *озимина* ‘сходи або посіви озимих культур’ [СУМ V, 654] (про те, що ойконім *Озимина* – первісно посесив на **-ина** від антропоніма **Озима*, говорити, гадаємо, не коректно).

Єдина відома нам писемна згадка про хутір *Гостинницю* припадає на 1947 р. – *Гостинниця* [АТП, 148]. Ойконім утворено від мікротопоніма *Гостинниця*, що отримав свою назву від апелятива **гостинниця* < *гостинець* ‘великий битий шлях; шосе’ [СУМ II, 143], ‘велика дорога’ [Грінч. I, 318].

Внаслідок трансонімізації мікротопоніма *Городище*, мотивованого апелятивом *городище* ‘місце, де колись був город’, виник ойконім *Городище* (1502 р. – *Horodyszczce* [AGZ XVIII, 3079]).

Перша відома нам документальна згадка про поселення *Звір* припадає на 1565 р. – *Zwor* [ЖУР I, 248]. Ойконім мотивовано мікротопонімом *Звір*, що отримав таку назву від апелятива *звір* ‘яр, улоговина, видолинок’ [Грінч. II, 132].

Мікротопонім *Копань*, мотивований апелятивом *копань*, ‘те саме, що *копанка* розчищене в лісі місце під засів, яке ще не можна орати, тільки копати’ [Грінч. II, 280] лежить в основі ойконіма *Копань*, перша відома нам писемна згадка про який припадає на 1907 р. – *Kohań* [Skor., 574].

Мікротопонімом *Лан* (< апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний, широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ [СУМ IV, 443]) мотивовано ойконім *Лан* (1947 р. – *Лан* [АТП, 148]); мікротопонімом *Лука* (< апелятив *лука* ‘рівна місцевість, вкрита трав’янистою рослинністю, що розвивається протягом усього вегетаційного періоду’ [СУМ IV, 553]) – ойконім *Лука* (1515 р. – *Lusa* [ZDŻ. XVIII/I, 141]); мікротопонімом *Пасовисько* (< апелятив *пасовисько* ‘те саме, що *пасовище* ділянка землі з трав’янистою рослинністю, де пасеться худоба, птиця’ [СУМ VI, 88]) – ойконім *Пасовисько* (1947 р. – *Пасовисько* [АТП, 148]); мікротопонімом *Острів* (< апелятив *острів* ‘ділянка землі, що різко виділяється на фоні решти місцевості’ [СУМ V, 789]) – ойконім *Острів* (1441 р. – *Ostrow* [AGZ XIII, 1555]).

Перша відома нам писемна згадка про теперішнє місто *Рудки* припадає на 1472 р. – *Rudki* [AGZ XV, 139]. Ойконім утворено від мікротопоніма *Рудки*, що отримав свою назву від

апелятива *рудки* < *рудка* 'іржаве болото; болото' [Грінч. IV, 85]; 'іржаве багно, болото' [СУМ VIII, 896]; 'іржаве болото на березі' [Марус., 248].

Подібно ж апелятив *хлівиська* 'місце, де колись був хлів' < *хлів* 'приміщення для худоби' [Грінч. IV, 402], 'будівля для свійської худоби та птиці' [СУМ XI, 83] послужив мотивом для творення мікротопоніма *Хлівиська*, а далі цей мікротопонім став назвою поселення *Хлівиська* (1785 р. – *Chlewiska* [Мак., 54]).

Ойконім *Хвороща* (1785 р. – *Phoroszcza* [Мак., 78]) утворено від мікротопоніма *Хвороща*, що отримав свою назву від апелятива *хвороща* 'хмиз', пор. *хворостняк* 'хмиз' [Грінч. IV, 394], 'дрібний хворост, хмиз' [СУМ XI, 48], *хворост* 'те саме, що хмиз' [СУМ XI, 394].

Назву лісового масиву з конкретною породою дерев засвідчено в ойконімі *Дібрівка* (*Дубрівка*, *Дубровка*). Перша відома нам писемна згадка про поселення припадає на 1473 р. – *Dambrowka* [MPRS I, 1078]. Ойконім утворено через посередництво мікротопоніма *Дібровка*, похідного від апелятива *дібровка* < *діброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' [СУМ II, 294]; 'дубовий ліс з домішкою інших листяних порід' [Марус., 76].

Назви окремих споруд, будівель (у тому числі будівель сакрального характеру), територій, де ці будівлі знаходяться, відбито в ойконімах *Греблі*, *Монастирець*, *Станція*. Так, назву хутора *Греблі* (1947 р. – *Греблі* [АТП, 148]) утворено від мікротопоніма *Греблі* (пор. апелятив *гребля* > *греблі* 'гідротехнічна споруда, яка перегороджує річку або інший водотік для створення водосховищ, одержання енергії і т. ін.' [СУМ II, 163]), бо первісно так іменувалася не лише гребля, але й місцевість біля неї.

Те ж можемо сказати і про ойконім *Станція* (1947 р. – *Станція* [АТП, 148]), утворений від мікротопоніма *Станція* через посередництво апелятива *станція* 'пункт зупинки сухопутного транспорту, що курсує за певним маршрутом, а також сукупність пристроїв і споруд на цьому пункті' [СУМ IX, 650].

Перша відома нам писемна згадка про *Монастирець* припадає на 1377-1387 рр. – *Monastherzecz* [ZDM IV, 1043]. У назві поселення відображено перенесення найменування місця локалізації збудованого об'єкта сакрального характеру на заснований тут населений пункт (*монастирець* < *монастир* 'релігійна громада ченців або черниць, що з належними їй землями та капіталами становлять церковно-господарську організацію; церква, будівлі й територія, належні цій громаді' [СУМ IV, 794]).

Своєрідним способом реалізації просторового принципу номінації населених пунктів уважаємо творення ойконімів у формі демінутивів від відомих у певному регіоні назв поселень. Так утворено ойконім *Білінка* – демінутивний варіант ойконіма *Білина* зі значенням «*Білінка* – мала *Білина*» (1491 р. – *Byelynka* [AGZ XVIII, 2049]) та *Спринька* (1785-1788 рр. – *Sprynka*, *Sprynia Mala* [ЙМ, 288]) – демінутивний варіант ойконіма *Сприня* зі значенням «*Спринька* – мала *Сприня*».

Гадаємо, що сюди ж можемо віднести й нові ойконіми, що виникли як опозиційні пари до давно заснованих поселень: *Мала Озимина* (1947 р. – *Озимина Мала* [АТП, 922]) – присілок *Озимини* почав функціонувати як невелике самостійне поселення, а колишня *Озимина* стала іменуватися *Велика Озимина*; *Мала Хвороща* (1947 р. – *Хвороща Мала* [АТП, 922]) – група дворів у *Хворощі* отримала статус хутора, а колишня *Хвороща* почала побутувати як село *Велика Хвороща*; подібний шлях становлення назви отримали *Нові Баранчичі* (1947 р. – *Баранчичі Нові* [АТП, 930]), а первісне поселення почало називатися *Старі Баранчичі*.

Ще одним способом реалізації принципу номінації поселень, який ми розглядаємо, є творення назв населених пунктів шляхом перенесення на них найменування певної території, що позначає місце її знаходження. Ці назви виражаються в основному конфіксальними, рідше афіксальними лексемами і ще рідше – прийменниковими конструкціями. У Самбірському районі - це *Загір'я*, *Заколія*, *Зарайське*, *Заріччя* (три назви), *Коломостя*, *На горбах*.

Загалом назви такого типу досі кваліфікуються дослідниками по-різному. Від вказівки польського ономаста В. Ташицького на їхню топографічність, від визначення С. Роспондом таких ойконімів як префіксально-суфіксальних дериватів і до лексико-семантичної характеристики ойконімів на зразок *Замістя* 'за мостом', *Залужжя* 'за лугом', *Підгір'я* 'під

горою' тощо, здійсненої Ю. Карпенком, В. Лободою, Я. Пурою, іншими вченими. Д. Бучко наголошує, що такі ойконіми утворювалися шляхом трансонімізації: анойконім (= мікротопонім) > ойконім, а структурне оформлення їх завершилося ще на доойконімному рівні [3, с. 110-113].

Отже, апелятивом *загір'я* 'місцевість за горою (за горами)' мотивовано мікротопонім *Загір'я*, що згодом став назвою поселення *Загір'я* (1447 р. – *Zagorze* [AGZ XIII, 3209]. Те ж можемо сказати і про ойконіми *Заколія* (1947 р. – *Заколія* [АТП, 148]) та три назви *Заріччя* (1907 р. – *Zarzecze* [Skor., 567]), мотивом номінації для першого з них став мікротопонім *Заколія* < апелятив *заколія* 'місцевість за колією', а для трьох інших – мікротопонім *Заріччя* < апелятив *заріччя* 'місцевість за рікою'.

Перша відома нам писемна згадка про *Зарайське* припадає на 1485 р. – *Zarayskie* [MPRS I, 205]. У назві поселення відображено мікротопонім *Зарайське*, який первісно вказував на 'місцевість за *Райським*'. В. Макарський, аналізуючи ойконім *Зарайське*, наводить значення апелятива *рая* 'підмоклий ґрунт' [Мак., 319].

У назві колишнього хутора *Коломостя* (1907 р. – *Kołomoście* [Skor., 572]) відображено мікротопонім *Коломостя*, мотивований апелятивом *коломостя* 'місцевість коло моста', а в первісній назві хутора *На горбах* (1947 р. – *На горбах* [АТП, 927]) – мікротопонім *На горбах*, мотивований применниковою конструкцією 'на горбах'.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Ми розглянули ті ойконіми Самбірщини, номінація яких була здійснена шляхом трансонімізації. Проведений аналіз дає змогу зробити такі висновки:

— номінація 23 ойконімів Самбірщини (18% від усіх ойконімів регіону) була здійснена за принципом відображення в їхніх назвах зв'язку з назвами інших географічних об'єктів, що реалізований у відгідронімних, відмікротопонімних, демінутивних назвах, у складених назвах з атрибутом *Малий, Новий*;

— припускаємо, що всі ойконіми, які ми проаналізували, утворено шляхом трансонімізації, однак визнаємо слушність думки про те, що не можна беззастережно наполягати, що творення ойконімів на зразок *Лан, Лука, Острів, Монастирець* тощо відбувалося через посередництво мікротопонімів (шляхом трансонімізації); можливо, вони були утворені безпосередньо від апелятивів (шляхом онімізації);

— творення ойконімів Самбірщини здійснювалося за всіма відомими принципами та способами національного назвотворення; іншомовних елементів серед аналізованої групи назв поселень немає.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бучко Д., Бучко Г. Особливості номінації поселень давньої Дрогобиччини (на матеріалі адміністративно-територіального устрою України за 1987 р.) / Д. Бучко, Г. Бучко // Рідне слово в етнокультурному вимірі. – Дрогобич: Посвіт, 2009. – С. 28-36.
2. Бучко Д., Ткачова Н. Словник української ономастичної термінології / Д. Бучко, Н. Ткачова. – Харків: Ранок НТ, 2012. – 256 с.
3. Бучко Д. Українські конфіксальні ойконіми на загальнослов'янському фоні / Д. Бучко // *Z badan nad polsko-ukrainskimi powiazaniami jezykowymi*. – Lublin, 2003. – С. 107-115.
4. Котович В. Ойконіми Бойківщини: лінгвістика і краєзнавство / В. Котович // Наукові записки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – Вип. 24. Філологія. – Дрогобич: Ред.-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2011. – С. 116-126.
5. Котович В. Ойконіми Самбірщини: фонетичні та морфемно-словотвірні зміни / В. Котович // Наукові записки ТНПУ. Серія: Мовознавство. – Вип. 2 (21) 2011-1 (22) 2012. – Тернопіль: ТНПУ, 2012. – С. 128-136.
6. Котович В. Ойконіми Самбірщини: віродинні, відлокально-етнічні назви / В. Котович // Молодь і ринок. – № 4 (99). – 2013. – С. 58-63.
7. Лучик В. Позамовні чинники й категорії ойконімної номінації / В. В. Лучик // Студії з ономастики й етимології. – К., 2007. – С. 193-202.

ДЖЕРЕЛА

- АТП – Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ на 1 вересня 1946 р. – Вид. 1. – К.: Українське видавництво політичної літератури, 1947. – 1064 с.
- ГВД – Вербич С. О. Гідронімія басейну Верхнього Дністра : етимологічний словник-довідник. – К.: Універ. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2007. – 120 с.
- Грінч. – Грінченко Б. Словарь української мови / Збір. ред. журн. “Киевская старина”. Надр. з вид. 1907-1909 рр., фотоспособом. – К.: Наукова думка, 1996. – Т. 1-4.
- ГГ – Гуцульські говори. Короткий словник / [відп. ред. Я. Закревська]. – Львів, 1997. – 232 с.
- ЖУР – Жерела до історії України-Руси. – Львів, 1885-1903. – Т. 1-7.
- ЙМ – Йосифінська (1785-1788) і Францисканська (1819-1820) метрики (Перші поземельні кадастри Галичини. Показчик населених пунктів). – К.: Наукова думка, 1965. – 354 с.
- Онишк. – Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок: у 2 ч. – К.: Наукова думка, 1984. – Ч. 1-2.
- СГУ – Словник гідронімів України / ред. колегія: А. П. Непокупний, О. С. Стрижак, К. К. Цілуйко – К.: Наукова думка, 1979. – 781 с.
- СУМ – Словник української мови: в 11-ти т. – К.: Наукова думка, 1970-1980. – Т. 1-11.
- ТГГ – Габорак М. Топонімія Галицької Гуцульщини : етимологічний словник-довідник. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2011. – 656 с.
- Шульг. – Шульгач В. П. Праслов'янський гідронімний фонд (фрагмент реконструкції). – К., 1998. – 363 с.
- ЭСРЯ – Преображенский А. Г. Этимологический словарь русского языка. – М., 1959. – Т. I-II.
- Марус. – Марусенко Т. А. Материали к словарю украинских географических апеллятивов (названия рельефов) // Полесье. – М.: Наука, 1968.
- AGZ – Akta grodzkie i ziemskie czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tak zwanego Bernardyńskiego we Lwowie. – Lwów, 1868-1935. – Т. 1-25.
- Мак. – Makarski W. Nazwy miejscowości dawnej ziemi Przemyskiej. – Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1999. – 429 s.
- MRPS – Matricularum Regni Polonia Summaria. – Warszawa, 1907-1908. – Pars 1-3; 1910-1915. – Pars 4/1-3; 1919. – Pars 5/1-2.
- Skor. – Skorowidz gminny Galicyi. – Wiedeń, 1907. – 1023 s.
- ZDM – Zbiór dokumentów małopolskich. – Wrocław, 1965-1976. – Cz. 1-8.
- ЅDz. – Ѕródła dziejowe. – Warszawa, 1902. – Т. XVIII, cz. 1.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2014 р.